

Zápis 34. jednání Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu RVUR

**Čtvrtek 14. listopadu 2019, od 10:00 do 15:30 hod. na Úřadu vlády ČR, nábreží
Edwarda Beneše 4, Praha 1 v tiskovém sále Atrium.**

Přítomní: Vladimír Dolejský, Jiří Bendl, Jana Čacká, Tomáš Dohnanský, Jarmila Dubravská, Václav Hlaváček, Jakub Horecký, Jiří Jakl, Zdeněk Jandejsek, Věra Kučová, Petr Lepeška, Jiří Malík, Vladimír Mana, Petr Marada, Miroslav Martiš, Petr Petřík, Klára Salzmán, Pavla Slavičková, David Storch, Bohumil Straka, Jana Svobodová, Jan Šíma, Pavel Šremer, Jiří Veselý, Martin Veselý, Pavel Vrána, Václav Zámečník.

Průběh jednání:

- 1) **Novela zákona o ochraně přírody a krajiny (invazní novela), aktuální stav**
- 2) **Národní strategie řešení nelegálního zabíjení a otrav volně žijících živočichů v České republice 2020 - 2030, aktuální stav**
- 3) **Zajištění ochrany EVL Soutok, aktuální stav**
- 4) **Státní program ochrany přírody a krajiny, aktuální stav**
- 5) **Nutnost ochrany říční krajiny (Ing. Klára Salzmán, Ph.D., ČKA Praha)**
- 6) **Neudržitelné vypalování tropických pralesů a ztráta světové biodiverzity (RNDr. Jiří Bendl, CSc.)**
- 7) **Různé: Chytrá krajina (Jiří Malík)**

Ad. 1 Novela zákona o ochraně přírody a krajiny (invazní novela), aktuální stav (prezentace invazní nepůvodní druhy - návrh legislativních úprav)

ŘO Jan Šíma popsal aktuální stav a postup přípravy od r. 2016. Proběhlo odborné připomínkování i vnitřní připomínkové jednání v rámci resortů a je připraveno do meziresortního připomínkového řízení. Informoval o vypořádání aplikačních nedostatků do různých právních předpisů. Jaro, léto byly vypořádávány připomínky a to i jednotlivých komisí včetně Legislativní komise rady vlády. Komise RIA, komise pro Evropské právo konstatovaly dobrou připravenost i obšírné rozpracování. Technické připomínky byly vypořádány. Komise pro správní právo - její připomínky jsou právě vypořádávány. Je pro nás důležité vzhledem k infringementovému řízení přijmout změny.

NM Vladimír Dolejský doplnil některé informace. Proběhla i jednání s NNO. Národní seznam není v novele zakotven, bude se pracovat s unijním seznamem. Ze strany platformy hospodářů v krajině nebyl zájem o národní seznam. Proběhla **diskuse** k definici, rybám, k modřínu a douglasce. Nepůvodní druh je ten, který nebyl součástí ekosystému. Zelený kruh se připojuje k připomínkám ČSOP, které byly diskutovány s vedením MŽP. Materiály lze nalézt na webu.

Ad. 2 Národní strategie řešení nelegálního zabíjení a otrav volně žijících živočichů v České republice 2020 - 2030, aktuální stav

ŘO Jan Šíma popsal aktuální stav a postup přípravy, jednotlivé okruhy dle Bonnské úmluvy, cílené otravy jedy, nelegální trávení, otravy pesticidy, veterinárními přípravky, pytláctví a otravy způsobené olovem, které se šíří potravním řetězcem. Olovo bylo zatím z návrhu vyřazeno a v gesci MŽP po jednání s organizacemi bude řešeno zadáním vypracování dalších podkladových studií, sběrem dat a dále upřesňováno. Poté budou shrnuty argumenty.

Diskuse:

Bohumil Straka ČMMJ, poděkoval ministrovi Brabcovi, že MŽP vyřadilo Pb z návrhu. Vyjádřil, že je potřebné získat další informace, aby náhražky nebyly ještě horší. Nezpochybňuje, že je olovo jedovaté. V mokřadech zákaz olova již v ČR platí. Upozornil na škodlivost mědi pro vodní organismy, zinku na rybí plůdek, zavedený bismut v Dánsku již 20 let pro broky. Je třeba v klidu na základě studií nalézt vhodné náhražky.

NM Vladimír Dolejský upřesnil, že předposlední verze neobsahovala žádný zákaz a ani časové nebo limitní omezení k olovu. Návrh obsahoval jen výzvu k dobrovolnému používání jiného než olovnatého střeliva. U rybářů to bylo rovněž výzva a nabádání k dobrovolnému přístupu k nepoužívání olova. Poslední verze pak již olovo vůbec neřeší.

Jiří Bendl uvedl, že je důležité vést k rizikovému olovu odbornou kultivovanou debatu i zde a nejen v rámci REACH. Evropská chemická agentura velice fundovaně a pečlivě postupně řeší veškeré rizikové látky, především ty, kterým je třeba věnovat zvláště velkou pozornost. Např. byla již vyřešena škodlivost dimethylfumarátu, kterým se ošetřovalo zboží proti plísním pro převoz kontejnery z Číny, jako je obuv, oblečení nebo čalounění, kdy tato látka způsobovala nevratnou přecitlivělost pokožky a těžké dermatitidy. Dále se úspěšně řešilo i stahování toxické rtuti z oběhu, z přístrojů, teploměrů, amalgámů, která způsobuje chronické otravy a při úniku do vodního prostředí ji bakterie methylují na prudce toxickou dimethylrtuť, která se potravní pyramidou postupně koncentruje do ryb a především do dravých ryb (otrava rtuťí Minamata) a způsobuje rozklad nervové soustavy. Rovněž se řeší i toxické olovo, například v bižuterii a špercích, kdy Francie evidovala velkou řadu akutních i chronických otrav u nejmenších dětí, dále se řeší v chemikáliích s Pb, kterými se ošetřuje oblečení proti elektrickému náboji, které však kojenci cumlají a tím se intoxikují olovem. Olovo je zálučné v tom, že je jeho chronická otrava plíživá, nenápadná, avšak s vážnými důsledky ve ztrátě IQ (cca průměrně 3 až 5 jednotek IQ) a v poškození kognitivních funkcí mozku. Zdravotní i ekonomické ztráty v rámci EU vlivem chronické intoxikace olovem jsou obrovské a tak je snaha maximálně eliminovat používání olova při všech zbytných příležitostech a nahrazovat jej méně nebezpečnými látkami. (Např. již není povoleno v barvách, nátěrech, v benzínu, potrubí, ...). Vzhledem k tomu, že se olovo intoxikovaného člověka z 80% ukládá v kostech, analýzy koster ze starých hrobů prokázaly velkou intoxikaci olovem u vládnoucí třídy Říše římské, což při ztrátě kognitivních funkcí mozku významně vedlo k jejímu rozkladu a pádu. My zde i celé naše generace narozené od šedesátých do devadesátých let jsme intoxikováni olovem z benzínu se všemi důsledky. Proto je důležité maximálně snižovat zátěž olovem v životním prostředí i interiérech, a se zvláštní pozorností

vůči dětem. Je vítána jakákoliv vstřícnost k hledání a zavádění netoxických alternativ k olovu, např. železná rybářská závaží, železné střelivo pro brokovnice i kulovnice, je také realizovatelné a lovecké zbraně i přes to dost dlouho vydrží a mají i dostatečný, i když kratší dostřel (o to víc vynikne umění lovce). Olovo je nezničitelné a tak kolem sebe vytváří kontaminace, kdy již mikrogramová množství jsou pro biosféru a člověka škodlivá. Děkuji všem za společné hledání cesty, jak snižovat zátěž olovem, jak pomoci přírodě, nám i snaze Evropské unie, chránit zdraví svých národů.

NM Vladimír Dolejský poznamenal, že ve světle těchto informací již přestal při trénování střelby vzduchovkou na terč vkládat olověné diabolky do úst.

Pavel Šremer analyzoval, že veřejnost zatím z našeho tisku a médií neví o škodlivosti olova. V tisku se spíše objevují jen aktivity proti omezování olova. Doporučuje, aby byl větší důraz na komunikační část strategie a byla věnována větší pozornost komunikaci s veřejností o nežádoucích projevech olova. Toto platí obecněji i pro další důležité otázky na ochranu zdraví i životního prostředí.

NM Vladimír Dolejský vyjádřil, že budou tato data shromážděna a to i z našeho území a pak publikována. Naším úkolem je nyní shromáždit data z ČR.

Jan Šíma doplnil k nelegálnímu trávení, k jiným způsobům zabíjení a otrávám, že bude větší koordinace s orgány kontroly a sankcionování a bude pracováno s veřejností, aby byla snižována tolerance k nežádoucím jevům.

Jiří Malík poznamenal, že se olovo stále v přírodě kumuluje a že nelze používat argument, že se používá přes dvě stě let a rovněž vítá debatu. Dále upozornil na nevhodné celoplošné používání STUTOXU II proti trávení myší, kdy se ukazují i nežádoucí druhotné účinky požití otrávených myší jinými zvířaty a rovněž má STUTOX II negativní účinky na vodní organismy.

NM Vladimír Dolejský vyjádřil, že ve strategii není STUTOX řešen. Materiál by měl být předložen vládě ke schválení 26.11.2019 s rozpravou. Při projednávání půjde i o mediální výstupy. Po rozsáhlé proběhlé debute doufá, že materiál bude realizován.

Bohumil Straka prohlásil, že my myslivci a sokolníci jsme dlouhodobě zásadně proti nelegálnímu trávení a zabíjení. Ať jsou to různé kruté mechanické pasti anebo jedy. Je to i v mysliveckém zákoně. A kdykoliv by se stalo, a občas se stane, je 100 tisíc držitelů mysliveckých lístků, že je někdo usvědčen z takového chování a nelegální činnosti, je okamžitě vyloučen ze spolku. Nikdy takovéto činy nekryjeme a nebudeme krýt a nesouhlasíme s nimi. Již několik takovýchto exemplárních případů bylo. V této souvislosti může MŽP počítat s plnou podporou ČMMJ i Sokolníků. Rozhodně mezi sebou takové černé ovce trpět nebudeme, ani netrpíme a zároveň nás trápí, že mnohdy se automaticky vina za vše svádí na myslivce. Jsou i různí chovatelé, kterým dravci nebo šelmy chodí na drůbež nebo dobytek. Je na zamyšlení, jelikož v současné době se náhrada vyplácí jen v omezeném výčtu, a proto bychom uvítali rozšíření výplat náhrady i za dravé ptáky. Často jsou to obyčejní lidé, kteří neznají ani zákony a líčí pasti nebo otrávené návnady. Domnívá se, že by pomohlo, aby MŽP kompenzovalo škody i za dravé ptáky.

NM Vladimír Dolejský poděkoval. V březnu bude celodenní seminář ke Strategii včetně zástupců policie a justice a k podpoře osvěty.

Ad. 3 Zajištění ochrany EVL Soutok, aktuální stav

NM Dolejský informoval o debatě v regionu i o úvaze objednávat zajištění CHKO.

Jan Šíma popsal historii a aktuální stav k nařízení EU k ochraně maloplošných chráněných území. AOPK připravila podklady k vymezení předmětů Evropsky významné lokality. Jednání probíhají nad touto formou. Lesy ČR připravily jinou formu ochrany. Jsme však již po termínu od EK povinnosti zajistit ochranu do 6 let. Konat MŽP musí, proto se začíná ohlášením záměru vyhlášením Lanžhotských pralesů. Vyhlášení má předběžný charakter, aby do doby vyhlášení nedošlo ke změnám v území. Nejrozsáhlejší část je navrhována jako Národní přírodní památka. Vyhlášení je dostupné na web stránkách MŽP. Běží lhůta k podávání připomínek. Krajský úřad má k vyhlášení také několik lokalit. Cílem MŽP je zajistit detailní management a na dostatečné ploše. Aktuálně se připravují lesní hospodářské plány od 1.1.2020. Krajský úřad i AOPK poskytly podklady Lesům ČR. Probíhá vyjádření krajského úřadu k LHP lesním plánům, což je nyní nejžhavější.

Jana Svobodová Lesy ČR. Informovala, že nebyl dle jejího názoru diskutován rozšířený návrh LČR. Zmínila, že problémy mohou vytvářet vlastníci nebo nájemci. Popisovala křehkost udržení některých ochranných postupů v území.

NM Dolejský informoval o jednání v Břeclavi.

Petr Petřík se pohyboval pracovně na území před 3 lety a byl zaskočen celoplošným kácením na mnoha místech, které je patrné i na leteckých snímcích a byl zaskočen i přeoráváním půdy, které pak vede k introdukci nepůvodních druhů. Byl by rád, aby byl nějaký způsob ochrany zajištěn.

Věra Kučová fundovaně informovala i o snahách ministerstva kultury, které by vedly k symbiotické ochraně území.

NM Dolejský informoval o součinnosti s MK. Na příštím jednání bude téma dále řešeno. Ohlášení záměru, ministerská verze je přístupná na web stránkách AOPK.

Jan Šíma popsal značně široký a pestrý rozsah péče o ochranu v území.

Ad. 4 Státní program ochrany přírody a krajiny, aktuální stav (prezentace Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR 2020 – 2025)

Jan Šíma popsal přípravu, časový rozsah, spolupráce i složení dokumentu. Jsou navrženy cíle i opatření a probíhají mezíresortní diskuse. Struktura se snaží přiblížit Strategii biologické rozmanitosti, je zde však i část, která se týká ochrany krajiny, přírodně cenným územím, funkcím krajiny a základní ekosystémové členění, nástroje včetně ekosystémových služeb. Výhled je pouze do roku 2025 a pak další aktualizace (viz prezentace).

Diskuse:

Pavel Šremer vznesl dotaz ke sladění s přípravou SPŽP. Navrhuje, aby se VKVB mohl vyjadřovat i k přípravě SPŽP a zařadilo se sladění i na další jednání.

Jan Šíma vítá podnět a informoval o postupu směřujícího k souladu.

NM Vladimír Dolejský požádal Jiřího Bendla, aby zařadil na další jednání přípravu SPŽP.

Věra Kučová vyjádřila obtížnost přípravy strategie v podmínkách, kdy v souběžně navrhovaných úpravách stavebního práva jsou alogické a destrukční pasáže vůči mnoha postupům, právu i fungujícím nástrojům a je obava o zachování kulturní i přírodní krajiny. Návrh stavebního práva, v jeho současné podobě boří a ničí a proto nelze spolehlivě pracovat na dlouhodobější vizi. NPÚ pracuje s odborníky na typologii kulturní krajiny.

NM Vladimír Dolejský vyjádřil, že oba resorty vzájemně na sebe spoléhají. MŽP je v úctě k MK i k vzájemné spolupráci ke kulturní krajině.

NM Vladimír Mana stále věříme, že současná podoba rekodifikace návrhu úprav stavebního práva neprojde jelikož, jak je návrh MMR a Hospodářské komory formulován, by rozkopal veškeré právo a prakticky je ve svém důsledku nepoužitelný.

Jiří Malík navrhuje, aby byl zahrnut při předělávání návrhu stavebního zákona do jeho ustanovení i „Krajinný plán ČR“. Jsou vytvořeny již tři velké studie proveditelnosti (20 km² Zdoňov, Broumovsko, Křinice a další) na třech částech dalších povodí. Krajinné plánování takto zakotvené zákonem, pak umožňuje, aby bylo možné např. čerpat k mimoprodukčním funkcím krajiny. Navrhuje v rámci VUED založení pracovní skupiny k tomuto.

NM Vladimír Dolejský toto vítá.

Petr Marada by chtěl poprosit za Českomoravskou mysliveckou jednotu, aby do SPOPK byli řešeny nejen bobr a jiní vzácní živočichové, ale i relativně běžní a také ohrožovaní zajíci, koroptve, bažanti a rád se zapojí do aktuální přípravy. Vznesl dotaz, jak jsou vnímány nové tituly na MZe k novým agro-environmentálním opatřením? Do Programu pro rozvoj venkova, a do Společné zemědělské politiky navrhuje, aby byly tyto požadavky SPOPK také zahrnuty. Je také potřeba řešit nejen dropa, ale i zdánlivě běžné zajíce, bažanty, koroptve. Navrhuje spolupráci i nad zemědělskou strategií. Z tisku se dozvěděl, že dle NKU se zásadně nedaří řešit významné problémy přírody a krajiny a ani sucho. Nechce se mu věřit, že, co bylo opublikováno, nemělo oponentní odbornou diskusi. Pokud je to reálné osočení, že nám to nefunguje, bude aktualizovaný SPOPK řešit domnělé nedostatky v ochraně proti suchu?

NM Vladimír Dolejský uvedl, že Státní program na ochrany přírody a krajiny má potřebná opatření. MŽP předložilo i vyjádření pro NKU, jakými způsoby a prostředky se MŽP a další ministerstva se snaží řešit tyto závažné jevy.

Zdeněk Jandejsek (prezident agrární komory): Deklaruje, že se chce vyjádřit pozitivně. Domnívá se, že je základem zakomponovat i do SPOPK, kolik budeme mít hospodářských zvířat na hektar. A vyváženou zemědělskou soustavu, to je poměr živočišné a rostlinné výroby. Dříve se dávaly podpory na plochu, aniž se zohlednily další faktory. Je třeba podpory dát jen těm, kteří mají 0,6 až 0,7 dobytčích jednotek na ha nebo alespoň podpory krátit. S organikou v půdě nastane i další oživení půdy červy, žížalami, apod. s dalším pozitivním

dopadem na potravní řetězce na koroptve a další živočichy. Kritizoval nevyváženost zemědělských dotací a přípravu zemědělské politiky. Dle Dánské studie je více vody vázáno na půdu než do veškerých přehrad, jezer a rybníků. Voda je vázána především na organickou složku půdy. My zde však v ČR máme jen zlomek množství hospodářských zvířat na ha 10% až 20 % oproti jiným zemím a tím ani neprovádíme příznivé pěstební postupy s dalšími 6 až 8 druhy, jako je vojtěška, jetele, boby, lusko-motýlokvěté rostliny (motýlokvěté rostliny dodávající i dusík bez hnojiv) pro další zvyšování organického uhlíku do půdy. Chválí přístup ČR i MŽP k relativně nižší spotřebě biocidů vůči jiným zemím ve spotřebě na ha. Rakousko má cca 1,4, ale my máme jen 0,4 dobytčích jednotek na ha. Ze zkušenosti ví, že půda zachytí vodu, jen když se na ní pracuje. Zemědělec pracuje tak, jak se mu nastaví podmínky. Navrhuje, aby se spolupracovalo na přípravě Nové zemědělské politiky společně. Ví, že Společná zemědělská politika, si vyžaduje nová pravidla, aby se udržela voda v krajině. Přeje si, aby MZe více naslouchalo námětům MŽP a MŽP, aby bylo více informováno skutečnými odborníky (ne jen křiklouny) ze strany MZe a řešily se věci společně.

NM Vladimír Dolejský poděkoval za vystoupení a zdůraznil, že MŽP dlouhodobě upozorňuje na nedostatek organické složky v půdě. Stojíme o širokou spolupráci i jako gestor za ochranu půdy. Výzvu „pojďme pracovat společně“ velice vítá.

Zdeněk Jandejsek: Upřesnil, aby se zvýšily stavy hospodářských zvířat na potřebnou a zároveň únosnou míru a zavedly se tak s tím související postupy, které vedou ke zvyšování organické složky v půdě. V ČR je pouze 0,38 dobytčí jednotky na ha oproti 1,4, jako je v Rakousku nebo v Německu, ještě vyšší má Holandsko. Loby v předchozích letech byly tak silné, že se zastavilo vpravování organických látek do půdy. Pokud někdo pěstuje jen 3 – 4 plodiny dokola, půdě to nepomáhá. Ministr byl požádán, aby se sláma nespalovala ve výtopnách, ale vpravovala do půdy. Zatím se sláma spaluje a i vyváží do Rakouska a do Lince k pálení a pak zde zásadně chybí. Je třeba to nyní nastavit tak, aby se pomohlo přírodě. Zemědělci nejsou ti, co se chtějí přít. Půda je národní bohatství. Zákon o půdě z roku 1992 je zde katastrofální a vůbec půdu nechrání. Máme zde jen 28% organického uhlíku oproti roku 1990.

Jiří Malík velmi poděkoval a je rád, že slyšel tyto důležité názory organizací Agrární komory. A uvedl, že většina zde sedící již v tomto duchu dlouhodobě rovněž upozorňuje na tyto jevy a prosazuje totéž. V půdě je dle jejich studií objem vody asi 10 Orlíků a po revitalizaci to může být dalších 10 Orlíků. Organickou složku je nutné skutečně zvyšovat a také množství žížal, červů a tisíce druhů v půdním edafonu též. Chválí české zemědělce za menší používání biocidů na ha oproti některým dalším zemím, ale je stále otázkou, zdali to stále nebude půdnímu edafonu vadit.

NM Vladimír Mana potvrdil úplnou shodu s názory Zdeňka Jandejseka a navrhuje i společné jednání, co udělat v rámci a pro Společnou zemědělskou politiku. Navrhuje jednání na vyšší úrovni NM Dolejský, NM Mana, prezident agrární komory Jandejsek a NM Smrž.

Jan Šíma potvrdil tento směr Agrární komory a uvedl, že je zde snaha v rámci programu o nastavení podmínek k agro-environmentálním opatřením. Např. se řeší ptáci v zemědělské krajině. Návrh agroenvironmentálních opatření je zatím řešen spíše evolučně. Kde je úzká provazba na biodiverzitu se řeší relativně podrobněji.

Zdeněk Jandejsek: Uvedl, Nová politika má začít od roku 2020. Zatím není jasný rozpočet, ani orgány EU po volbách a tak máme pravděpodobně další dva roky na to se vzájemně sladit. Nevšiml si však, že by se MŽP dožadovalo vyšších stavů hospodářských zvířat a ani není spočteno, jaké dobytčí jednotky by byly optimální.

NM Vladimír Dolejský poděkoval a budeme konkrétnější na základě jejich materiálů.

Jiří Jakl připomněl význam bobovitých píce, které byly na jednáních výboru dříve předneseny. Vidí též riziko v tom, aby zvýšené počty hospodářských zvířat nebyly kryty zvýšeným dovozem krmné sóji z tropických oblastí. Je to otázka vhodného nastavení pěstování diverzifikovaných rostlin a zdůraznil, aby nebyly doplňovány ani dováženy pícniny z tropů, kde se pěstují na úkor světové biodiverzity.

Jiří Veselý upozornil, že naši zemědělci pěstují pouze tři druhy plodin. Připomněl, že jsme byli vloni informováni, že se pěstuje dominantně pouze řepku, obilí a kukuřice, kdy patříme k jejich největším vývozcům. Zemědělec se chová většinou pouze tržně a pohodlně. Je velmi obtížné pěstovat zvířata. Je snazší 14x za rok vyjet na pole včetně s chemií, sklídit a vyinkasovat peníze. Proč to takto je? Poznámka a dotaz byla směřována k prezidentovi AK.

Václav Zámečník souhlasí s dr. Petrem Maradou, že je potřeba akcentovat opatření i do krajiny. Zároveň jsou zde i velmi významné záchranné programy a drop je jeden z cílených druhů. Drop patří mezi vlajkové druhy a s jeho ochranou se též ochrání i řada dalších druhů v širších oblastech jižní Moravy a Znojemska. Upřesnil data, že oficiálně se aplikují 2 kg/ha biocidů zde a v Německo 3,4 kg/ha. **Kauza STUTOX varovně ukázala i na značný podíl nelegálních chemických látek na trhu v ČR a používaných v zemědělství.** Posílení živočišné výroby vítá. Co brání zemědělcům zvyšovat dobytčí jednotky? Domnívá se, že by to mělo být nastaveno tak, že pokud se nebudou zvířata chovat, nedostane zemědělec dotaci a podpory. V Rakousku mají vyšší dobytčí jednotky a při tom mají průměrně pole jen dva ha. Pojdme okopírovat i třeba toto.

Martin Veselý za sekci posílal připomínky včera. Je třeba je diskutovat v širším plénu. Je třeba si vysvětlit některé věci a souhlasí s potřebou posílit potřeby venkova nejen v chráněných oblastech. V médiích proběhlo, že v době sucha při nedostatku píce musel jeden zemědělec snižovat stavy dobytka, a při tom jeho soused vyvezl zpeněžit seno do zahraničí a při tom pobíral dotace. Pokud se trh nechová rozumně, je třeba použít legislativy. Zamýšlí se nad tím, kdyby nám přestaly chodit dotační peníze z EU, a navrhuje mít i krizový program pro zemědělství při přípravě těchto strategií a mít je zaměřené na to nejdůležitější a na co si sami vyděláme.

Klára Salzmann vyjádřila potřebu respektovaného společného fóra a dále je třeba hledat optimální řešení a řešit krajinu holisticky.

Ad. 5 Nutnost ochrany říční krajiny (Ing. Klára Salzmann, Ph.D., ČKA Praha) prezentace.

Klára Salzmann podrobně přednesla 2 aktuální témata: EKOSYSTÉMY ŘÍČNÍ KRAJINY a téma STROMY V KRAJINĚ, viz prezentace. A dále upozornila na konkrétních příkladech na rizika, která vycházejí z návrhu úprav stavebního zákona.

Rovněž upozornila na problematiku stromů blízko cest, kdy jde orba těsně ke kmenům a tím jsou z významné části poškozovány kořeny. Navrhuje: 10 -METROVÝ PRUH PRO STROMY A KEŘE PODÉL KOMUNIKACE (bez geodetického vymezení samostatné parcely a změny kultury). Nástroje: Podpora ekosystémových služeb a povinnost zeleň vysázet a pečovat o ní. O plochy by měli pečovat majitelé zemědělci, nikoli správa komunikací.

Diskuse:

Václav Zámečník připojil, že ČSOP pracuje na aktivitách k udržení vody v krajině. Využily i starý systém meliorací k závlahám. Ze zkušenosti pozorují, že problémem jsou legislativní povinnosti zemědělce, kterého nutí uvádět stav pozemku i po samovolném vytvoření mokřadu nebo zacpání meliorace do původního stavu. Na minulém jednání byly představena petice, aby alespoň 10% plochy zemědělce byla bez chemie. Podporují tak i myšlenku 10 m pásu, aby byl vyžadován od zemědělců přes veřejné peníze. U ochrany koroptve narazili, na to, že pokud má zemědělec v ochranném pásu více než 50% travin, je automaticky tato půda převáděna do neorné půdy, což by vytvářelo problémy a snižování zájmu zemědělce. Zatím se to řeší tak, že je vysévána směs, která má přes padesát procent netravních semen, například jetelovin.

Klára Salzmann navrhuje změnit způsoby čerpání nastavení dotací, tak aby tomu nic nebránilo a bylo to pak všeobecně platné.

Jiří Malík narážíme též na tyto problémy při celoplošném mapování. Vidí úspěch ve vytvoření katalogu opatření, která pak budou zemědělci využívána a budou jasně srozumitelná. ÚSES nějakým způsobem funguje. Je ošetřena niva a vlastní tok, jako krajinný prvek v zákoně, ale realizace je pak poněkud hůře aplikována. Některé nivy jsou nepříjemně zorány.

NM Vladimír Dolejský všechny tyto podněty pro další vyjednávání v rámci meziresortních pracovních skupin a pro přípravu souvisejících strategií vítá.

Věra Kučová polygony různých jevů, nivy, řeky by se vhodně ukázaly v GIS s územně analytickými podklady. Stát již deset let sbírá tato data. Může vzniknout geoportál, kde budou nivy, řeky atd. Nyní se to zastavilo. Je třeba se naučit pracovat s těmito daty. Byl by pokrok vytvořit bezešvé mapy s těmito údaji. Zatím jen nebyla síla to dát dohromady. Sběr územně analytických údajů pokračuje. VKVB by se mohl o tato data též zajímat.

Klára Salzmann by zajímal názor a zkušenosti ostatních, co by měli občané s nevhodným rybníkem, který je na úkor mokřadu a lesa dělat, když nejsou do řízení ani přizváni.

Václav Hlaváček uvedl, že agrární komora nechala vypracovat Generel říční sítě. Bylo by dobré vědět, kde má smysl budovat jakékoli vodní plochy o jakém objemu. Nelze budovat rybníky jen pro vlastní potěšení. Dále upozornil, že pokud chce někdo vysadit strom, tak nemůže bez souhlasu majitele. Největší problém je nevhodná legislativa. Také je problém, jak byly privatizovány meliorace a závlahová infrastruktura. Rakousko provedlo nyní závlahy z Dunaje a rovněž i tak, že využilo infiltrace vody. Kde nešla infiltrace, stát dotlačí vodu až k blízkosti pozemků. Síť spravuje stát. Za 6 let to vybudovali i přes množství dotčených majitelů. Část majitelů to považovala za důležité a tak pozemky pro závlahy prodala, a část majitelů, která vychází z toho, že půda se neprodává, ji směnila. Zbytek majitelů byl vyvlastněn. V Česku to nelze. Stát zde nepochopitelně prodává např. pozemek pod

závlahovým kanálem. Zde jsou to dva instituty: Pozemkový úřad a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a není zde pak soulad smyslu v zastupování věcí majetkových. Voda má různé využití a měla by být kontrolována jednotně. Usnesení 620 a od té doby nic. Kde je možné provádět infiltraci, z historickým programů je to zřejmé. Kriminalizace zemědělců vystoupala na nejvyšší úroveň. Je podstatné, abychom byli soběstační a abychom měli krásnou zemi, která nám poskytne i další potěchu a služby.

Jiří Malík po zkušenostech je současná infiltrace někdy problém. LPIS je problém, např. si ověřili, že někdy uvádí kolem 10% míry eroze, oprati dvojnásobku tomu co zjistili v reálu. Meliorace mnohdy stačí vybrat ze starších dat a map. Geoportál nám zaznamenává současný stav, ale je potřeba natáhnout do jednoho modelu i další nová data. Lze již propast veškeré informace do jednoho geoportálu, který se jim již podařilo sloučit.

Petr Lepeška Co dělat s pohybem solí v půdním profilu? Územně analytické údaje jsou zatím nezávazné a informace jsou sbírány většinou odjinud. Bylo by vhodné získat data, ale nelze to chtít od urbanistů, kteří nejsou zblhlí ve vodním hospodářství. Petr Lepeška by chtěl poděkovat za vyjádření k rekodifikaci stavebního zákona. Také připravili podněty pro vedení, které se pravděpodobně jistě objeví při nejbližší příležitosti v systemizaci. K aktualizaci SPOPK upozorňuje, že je ochrana přírody nově zakládána na ochraně přírodních procesů, to je na jiných základech než nyní. Původně se jednalo o ochranu dobře definovaných jednotlivých částí přírody, nyní zakládat ochranu na ochraně přírodních procesů je to určitý krok do neznáma, kdy přesně nevíme, jelikož je problém nedefinovanost přírodního procesu, pod kterým si každý může představit něco jiného.

NM Vladimír Dolejský poděkoval za vyjádření a uvedl, že se omlouvá, že nemohl vzhledem rozhodnutí Rady NP Šumava, které je pro něj závazné vyhovět jejich oprávněnému požadavku ke zpřísnění zonace (především lokality Zhůří).

Petr Marada vyjádřil, že je řada strategií, ale důležitá je též reálná praxe. Uchopil stávající legislativu a vybudoval jako majitel pozemků mokřady, tůně a další krajinné prvky a zjistil, že lze ve stávajících legislativních podmínkách tyto krajinné prvky řešit a reálně vytvářet. Podpořil by opatření na podporu přerušení u dříve odvodněných pozemků. Např. podpořil by i ty, co jsou v drahách soustředěného odtoku. Právní úprava je použitelná, jsou tam i některé drobné nesrovnalosti, kdy se platí více za půdu s krajinnými prvky než před jejich vybudováním. Jak lépe pojmenovat potřebu státu, jak ji přetavit do programů. Jsme tu tři za myslivce a víme, že i stávající zákon o myslivosti stačí vhodně uchopit a naplňovat ve prospěch přírody.

NM Vladimír Dolejský je též zastáncem raději realizovat než hledat proč neřešit. Je snazší neplnit. Kdyby se např. vzala usnesení vlády, k ochraně biodiverzity, jak se plní, tak je zjištění neradostné. Kdyby se plnila opatření z usnesení vlády např. z roku 2009 k ochraně lesů, tak bychom byli nyní mnohem lépe připraveni na drtivou kalamitu v lesích.

Jiří Veselý poblahopřál Kláře Salzmanna, za dobrou myšlenku v pásu stromů podél komunikací a cest. Mohou tak vzniknout potřebné prvky v krajině. Pachtovní smlouvy bývají časově omezené tak na dva tři roky a tak lze vyjednávat např. osazování stromy s vlastníky i zemědělci.

Václav Hlaváček připomenul, že nelze bez souhlasu majitele pozemku cokoliv sázet. Rovněž si všimli, že v Rakousku viděli jezdit nevhodně těžký kamion po poli při sklizni cibule.

Václav Zámečník uvedl na příkladu, že navrhovali krajinný prvek mokřad zemědělci, u kterého vznikl samovolně uprostřed pole krásný mokřad, ale vzhledem k tomu, že vhodný dotační titul byl již uzavřen, tak zemědělec vyhodnotil jinou jemu předloženou nabídku řešení, že platí nájem a tak se mu vytvoření mokřadu nevyplatí, jelikož jsou přímé platby za něj nízké a tak mokřad odvodnil. Toto je potřeba zlepšit a navrhnout tituly lépe ve prospěch těchto prvků krajiny. V LPISu se udává erozní ohrožení pouze cca 25% a reálná skutečnost je cca 50%. Přírodní procesy jsou již uváděny v národních parcích v zákoně 114.

NM Vladimír Dolejský uvedl, že bude v NP Šumava po podpisu ochrana přírodních procesů zajištěna na 27% území.

Klára Salzmann uvádí, že je ve státním zájmu, aby cesty v krajině byly doplňovány o příslušnou vegetaci.

Ad. 6 Neudržitelné vypalování tropických pralesů a ztráta světové biodiverzity - Jiří Bendl

Jiří Bendl: Pralesy v tropickém pásu planety Země hoří! Hoří lidskou rukou celé léto, hoří ve všech oblastech, kde se vyskytují a mnohde hoří jejich poslední zbytky! Požáry je možné sledovat z družic i v přímém přenosu, třeba na webu windy.com. Katastrofa je tak rozsáhlá, že si jí výjimečně všimla i média, veřejnost i politici.

Tropický prales má největší specifickou biodiverzitu na plochu, kdy téměř v každém hektaru, lze najít také nějaký endemit. Pro představu, druhová pestrost jednoho hektaru tropického pralesa je srovnatelná s druhovou pestrostí celé Velké Británie. Trvalo statisíce let až miliony, než se tyto druhy vyvinuly v jemné interakci s ostatními živočichy a rostlinami, zaplnily chybějící niky, navázaly vazby mezi sebou a prostředím, ustály změny počasí a vytvořily tak odolné, pestré a jemné ekosystémy. Vykvetli tak v jedinečný život na této planetě, která je obklopena mrazem a neobyvatelnou prázdnotou okolního vesmíru. V tropickém pásmu je soustředěna významná, možná nejvýznamnější část světové biodiverzity. Je to skutečně unikátní dědictví planety Země, které je však stále rostoucím vypalováním nenávratně ničeno a plochy pralesa tak mizí stále větší rychlostí. Dle studií je z povrchu planety Země takto každodenně nenávratně ztraceno 100 až 200 rostlinných nebo živočišných druhů. Tyto druhy a endemiti ireverzibilně mizí jednou pro vždy bez šance na znovuoživení. Tato ztráta je skutečně ireverzibilní, nevratná, nedá se zachránit, vrátit ani napravit a tak je vlastně tím nejhorším a nejzávažnějším, co se na planetě drasticky odehrává. Ztráta druhů se dá znázornit, jako by někdo každý den nenávratně zničil 150 vrcholných malířských uměleckých děl např. z galerie Louvre, kde by po několika měsících nic nezbylo. Nová díla jde však vytvořit, ale druhy v jemné interakci deseti tisíců let s ekosystémy nikoliv.

Vypalováním pralesů nejen, že dochází k této katastrofální ztrátě genofondu planety, ale rovněž je z pálených stromů, keřů a těl uvolňován do atmosféry další oxid uhličitý. Jen v tomto roce přesáhly emise oxidu uhličitého z hořících Brazílských pralesů součet emisí CO₂ Číny a USA z neobnovitelných zdrojů dohromady. S vypálenými stromy pralesa jsou zničeny i jeho funkce zachytávání CO₂ z atmosféry, kdy i po odumření a rozkladu stromů hnilobou,

stále zbývá velké množství obtížně rozložitelných organických látek, které jsou řekami unášeny do delt a tam pohřbívány pod sedimenty a tak konzervují skleníkový plyn CO₂.

Nedokonalým spalováním vznikají i emise zdravotně rizikových látek, karcinogenních a mutagenních polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU), mikročástic PM_{2,5}, PM₁₀, sazových částic, které ohrožují zdraví a v podobě kouře jsou transportovány na velké vzdálenosti. Sazové částice tak přispívají k dalšímu znečištění a k rychlejšímu tání ledovců. Zdravotně také trpí Jihovýchodní Asie, Indonésie, Borneo, Madagaskar, Centrální Afrika, Angola, Dem. republika Kongo, povodí Amazonky, povodí Paraná, Equádor a další místa tropických pralesů.

Téma kácení a vypalování pralesů je momentálně i dlouhodobě mnohem závažnější problematika, než které řeší Rada bezpečnosti OSN, jelikož ve svých důsledcích negativně bezpečnostně i ekonomicky ohrožuje celou planetu i veškeré obyvatele. Kácení a vypalování rovněž přispívá k ohrožování suchem, desertifikaci a erozi půdy.

Hlavním důvodem nejsou přirozené požáry, ale je to atak dlouhodobě rostoucí světové lidské populace k získávání dalšího prostoru a zemědělské půdy, ale je to i chamtivost při obohacování se z nelegální těžby dřeva, pytláctví, včetně organizovaného zločinu v obchodu se dřevem a půdou. Již od šedesátých let je zřejmé, že příliš rychlý populační růst, povede k ničení biodiverzity, přírody, ekosystémů a rovněž bude ohrožovat i lidstvo samé. Přesto se nedařilo a nedaří rušit a odstraňovat propopulační opatření, která jsou vsazena do kultury, legislativy i ekonomiky téměř všech zemí.

V létě např. prezident Brazílie populisticky vyzíval k zabírání pralesů a k tolerování nelegálního kácení a jejich vypalování. V celku tak způsobil planetě nedozírné škody, včetně zhoršení klimatické změny a další nevratnou ztrátu biodiverzity. Světová biodiverzita vlastně patří všem, je to přírodní i kulturní dědictví celé planety, které nezná jakýchsi umělých momentálních hranic států. Další uvolňování skleníkových plynů a emise zdravotně rizikových látek je rovněž celoplanetárního významu. Situace by měla být řešena Radou bezpečnosti OSN, či novým mnohem více respektovaným vrcholným orgánem OSN. Rovněž je legitimní, aby ostatní země bránily ztrátě světové biodiverzity vzájemnou legislativní i obchodní politikou, včetně uvalování embarg, dokud neskončí jakékoli další zabírání a ničení posledních zbytků pralesů.

Dále Jiří Bendl informoval o připravované obchodní dohodě mezi EU a zeměmi Mercosuru (Argentina, Brazílie, Uruguay, Paraguay) v této době, kdy především Brazílie neplní, ani své základní povinnosti v ochraně světové biodiverzity, pralesů, domorodého obyvatelstva, nelegálního kácení a vyvážení dřeva, v boji proti falšování dokumentace, korupci, kvalitě potravin z hlediska chemických reziduí a další. Smlouva je prosazována především automobilovým průmyslem, aby se zbavil dovozových 35% cel. V sázce je však další rána českému zemědělství v dovozu hovězího, hovězích kůží, biolihu a dalších potravin. Již takto se ČR podílí na značném dovozu tropického dřeva, výrobků z něj, které ve skutečnosti vždy vzniklo na úkor pralesů, rovněž tak dovozu biopaliv, biolihu, hovězího, kůží, dalších potravin, krmné sóji a krmných směsí. Dohoda sice obsahuje kapitoly k udržitelnosti, ale jsou bez sankcí a účinných nástrojů k vymáhání. Finsko se např. jednoznačně vyjádřilo, že pokud nebude zastaveno vypalování pralesů, dohodu bude vetovat.

Tento postoj doporučujeme uplatnit již nyní tlakem, případně sankcemi, vysokými cly apod. v rámci obchodních a politických vztahů EU s Brazílií a rovněž tak v rámci bilaterálních

vztahů a podmínit tyto problematické dovozy ukončením vypalování pralesů a ochranou světové biodiverzity.

Diskuse:

NM Vladimír Dolejský uvedl, že MŽP pořádalo před měsícem konferenci k alarmujícím skutečnostem, které vyplynuly z mezivládního panelu k tomuto tématu. Ochrana biodiverzity a dnes předkládaný Státní program ochrany přírody a krajiny, který je implementačním plánem pro Strategii ochrany biologické rozmanitosti, která byla přijata usnesením vlády již roce 2017, která je jednou z nejzávažnějších agend, které MŽP řeší v souladu ve spolupráci s jinými resorty. Kroky nezodpovědného současného prezidenta Brazílie jsou velkým problémem, rovněž tak některé státy EU, např. Nizozemí, které je velmi nezodpovědným obchodním hráčem s komoditami, které ve svém důsledku ničí biodiverzitu.

David Štorch souhlasí se vším, co zde bylo řečeno. U dohody s Brazílií je skeptický k dodržování podmínek, že komodity budou dováženy jen z nevypalovaných a nekácených oblastí. Dle jeho přímých informací z Brazílie, zatím nedošlo ke změně legislativy, ale prezident Bolsonaro vzhledem ke svým voličům na severu země prakticky hlásá, aby si tam každý dělal, co chce. Nezměnil legislativu, ale jen rétoriku a výsledkem je, že i malí vlastníci si tam dělají, co chtějí.

David Štorch souhlasí s tím, že jediné co pomáhá, je mezinárodní tlak. V Asii je situace ještě jiná, kde především velké firmy kácí a vypalují pralesy ve velkém pro zakládání plantáží palmy olejné. V Brazílii by pomohlo, kdyby začal fungovat stát a nejlépe, kdyby Bolsonaro odstoupil a začala fungovat kontrola. Zatímco jinde lze vytvářet tlak na snižování poptávky po palmovém oleji, nekupovat výrobky s palmovým olejem, což může značně pomoci.

Jiří Jakl se dotázal zdali agrolesnictví by bylo řešením a bylo by udržitelné pro pěstování banánovníků a palmy olejné?

Jiří Bendl odpověděl, že agrolesnictví je přínosem, jen pokud vzniká na místech, monokultur, kde již žádný prales není, ale ne na úkor pralesa. Je to lepší zemědělská praxe, ale ztrátě biodiverzity při vypalování pralesa nezabrání.

Pavla Slavičková informovala, že se jako Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (pobočka Jablonec nad. Nisou) věnují problematice Nařízení EU o dřevu jako pověřená osoba k systému EUTR a FLEGIT. Vznese dotaz, zdali připravovaná dohoda problematiku dovozu dřeva řeší? Informovala, že my jako ČR máme relativně velké dovozy dřeva a to speciálně z Brazílie a i výrobky z nich, i buničiny apod. Máme sice Nařízení o dřevu, ale kontrola dovozu spočívá jen v kontrole dokumentace a nelze sledovat v Brazílii, v Indonésii a jinde, jestli bylo skutečně těženo legálně nebo nezákonně. Jak bylo řešeno, legislativa sice platí, ale otázka je, jak je dodržována.

NM Vladimír Dolejský uvedl, že je škoda, že zástupce Ministerstva zemědělství musel již odejít, jelikož je to otázka na něj a je to důležité téma. Toto téma bude podnětem pro další jednání. Souběžně v PSP ČR probíhá konference Dřevo strategická surovina českého průmyslu a jeho využití ve světě.

Jiří Bendl by uvítal data, kolik dřeva a z jakých zemí se do ČR dováží. Dřevo v dohodě je řešeno, ale jen na nezávazné a nevymahatelné bázi a bez sankcí za bohužel běžné podvody s dokumentací. Dohodu si připravuje především automobilový průmysl, ale tím prakticky obětuje české zemědělství a především ochranu biodiverzity. Jediní, kteří se oprávněně brání, jsou čeští zemědělci, kteří upozorňují i na nerovnou soutěž, i vzhledem k tomu, že v dohodě není nic o reziduálních biocidech v potravinách, ani o antibiotikách v mase, ani welfare zvířat. Bylo by dobré, aby UHUL informovat MPO, které je zodpovědné za dohodu Mercosur o reálné praxi s nemožností odhalení častých dovozů nelegálního dřeva a výrobků.

V současné době jsou v ČR přebytky domácího dřeva, které se pod cenou vyváží z ČR, namísto toho, aby se zde skladovalo a postupně zpracovalo na vyspělé výrobky. Již 20 let jsme upozorňovali Ministerstvo průmyslu a obchodu, aby podpořilo domácí dřevozpracující průmysl, ale marně.

Fond na podporu propagace domácích výrobků pro výchovu spotřebitele se ukazuje jako užitečný nástroj, který by podpořil nejen domácí dřevo, ale i domácí zemědělské produkty, domácí potraviny, hovězí, hovězí kůže, výrobky bez palmového oleje a další. Tento nástroj se osvědčil v některých západních zemích.

Domnívám se, že situace se ztrátou světové biodiverzity je tak vážná, i narušení environmentálních funkcí, ohrožení klimatu je bezpečnostním rizikem takovým, že by se pro zastavení vypalování pralesů měla využívat dovozová embarga, kdy situace je mnohem horší, než případy u kterých jsou využívána embarga Radou bezpečnosti OSN.

Václav Hlaváček prohlásil, že dohoda Mercosur by v tomto stavu neměla být vůbec řešena a měla by být odmítnuta.

Věra Kučová navrhuje, aby z výboru vzešlo usnesení, že jsme znepokojeni situací.

NM Vladimír Dolejský uvedl, že se společně pokusíme s Jiřím Bendlem naformulovat takovéto usnesení nebo vyjádření.

Závěr a doporučení:

VKVB RVUR je znepokojen každodenním vypalováním dalších a dalších ploch tropických pralesů, které vede k nevratné ztrátě světového dědictví biologické rozmanitosti a doporučuje vytváření ekonomického i politického tlaku na tato země a oblasti, který povede k úplnému zastavení dalšího vypalování a kácení pralesů.

7. Různé: Chytrá krajina Jiří Malík

Jiří Malík v kratší přednášce představil modelový postu na studii proveditelnosti Křinice o rozloze 18 km². Na promítnutých mapách znázornil, v jakém stavu je naše česká krajina. Upozornil na časovou naléhavost navrácení vody do krajiny a napravit i krajinu. Během 8 měsíců v 5 lidech v terénu zvládli vymapovat do této plochy potřebná opatření a krajinné prvky. To by bylo při tomto malém týmu hotovo pro celou ČR až během dalších 60 let. Krajinný plán za významné pomoci veřejnosti by však mohl být hotov i za 5 let.

Dle metodiky např. při 2% až 3% sklonu by zemědělský hon neměl být delší než 150 m. Při využití metodiky ČZU navrhli 11 opatření, metodicky popsáno, zahrnuto i agrolesnictví, konturové úpravy po vrstevnici. Jediný problém lze vidět s vlastníky. Dále jsme nenašli 30% záznamů k melioracím a k hlavníkům. Páteř vlastní stát a detail vlastní majitel pozemku. V tomto území je např. 53 km hlavníků. Kontury se stromy, doplněno o svejly, omezení větrné eroze. Tvorba tůní i mokřadů, kde jsou k tomu náchylné. Ze stávajících dat LIDAR se dá domapovat i meliorační detail. Zbývá vymapovat 75 tisíc km². Nelze spoléhat na živelné vznikání krajinných prvků vzhledem k pomalosti. Je třeba systémově urychlit nápravu krajiny.

Diskuse:

Václav Zámečník uvedl, že na stránkách CENIA [kontaminace.cenia.cz](https://www.sekm.cz) (<https://www.sekm.cz>) jsou uvedeny historické letecké snímky krajiny z 50 let, které se mohou velice hodit pro zjištění původního stavu před odvodňováním polí a melioracemi. Na LPISu by měly být mapy odvodnění. Často realita neodpovídá plánům. Modelování by mohlo probíhat v GISU relativně rychle a pak ověřit funkčnost detailů.

Jiří Bendl oceňuje koncepčnost a penzum vykonané práce. Obzvláště oceňuje, že se uvažuje, že vše bude po vrstevnici, což je nejjednodušší a přitom nejúčinnější opatření k zachytávání a vsakování vody a proti erozi. Dále uvedl, že prapůvodní poslání melioračních trubek spočívalo v provzdušňování půdního profilu, kdy je urychleno zvětrávání horninotvorných minerálů, především živců, působením vzduchu a tím rychlejší uvolňování Ca, Mg, K, Na, P rostlinám. Odvodnění je pak vlastně druhotný nežádoucí jev. Tenké meliorační trubky často samy dožijí. Důležité je se věnovat nežádoucím odvodňovacím strouhám.

Jiří Malík uvedl, že se budou věnovat hlavně hlavníkům a odvodňovacím příkopům, které snížily hladinu podzemní vody i o 1,5 až 2 m a je třeba vodu zvednout zpět k povrchu. Také pozorují kolmataci půdy v 40 až 50 cm a to způsobuje též nedoplňování podzemních vod. V údolnicích je třeba zlikvidovat jejich funkci, jelikož i eroze stále pokračuje při obtékání betonových žlabů. Je třeba v údolích z hlavníků i příkopů dostat vodu k povrchu. Plánuje se Lidarové mapování po celé republice. Je třeba ověřit situaci jak v terénu, tak modelovací nástroj Lidar.

Věra Kučová zkoušeli jste v Křinicích zastupitelskou demokracii, jak probíhá jednání s majiteli? Jsou značné zkušenosti pozemkových úřadů. Jinak je metodika zajímavá a propracovaná. Který resort by měl v současné právní situaci toto řešit, když je přednostní vlastnické právo?

Jiří Jakl vidí velkou možnost ve vhodném nastavení dotací.

Jiří Jakl se zeptal na situaci a názor na uvažovaný energetický park v Podkrušnohoří a na přečerpávací elektrárny.

Jiří Malík vyjádřil, že mají podporu obce, zároveň potřebují podporu státu, bez které se to neobejde. V obci Zdoňov mají souhlas mnoha vlastníků a většinového vlastníka. Zatím jim chybí peníze na realizační projekt. Bylo by vhodné i nové grantové schéma a časování grantů MZe i MŽP. Pochválil činnost MŽP i MZe, nyní již lze při zaškrtnutí v seznamu např. mokřad na zachytávání vody v krajině, a pak již vše běží včetně peněz. Připravují i vzdělávací kampaň.

Jiří Bendl odpověděl Jiřímu Jaklovi a popsal situaci s přípravou energetického parku v Podkrušnohoří, jako vhodného využití stávající energetické infrastruktury a zatopených těžebních uhelných lomů k přečerpávání vody v době přebytků elektřiny z obnovitelných zdrojů energie z větrné z Německa nebo větrné od Baltu či evropské fotovoltaiky. Výškový rozdíl není velký, ale rozlohy jezer umožňují značný výkon při relativně malém kolísání hladin. Projekty počítají i s řízenou sukcesí a částí jezer ponechaných přírodním procesům. Na hladině se uvažuje i s plovoucí fotovoltaikou, aby se snížil značný odpar vody, který by jinak převyšoval přítok vody nebo se uvažuje o agrofotovoltaice. Fotovoltaika má téměř o tři řády větší energetickou efektivnost než pěstování řepky.

Miroslav Martiš avizoval 2 semináře STUŽ, v úterý od 16 hod 3. 12. 2019 k novému stavebnímu zákonu a 7. 1. 2020 k problematice klimatické změny.

Petr Petřík upozornil i na nelegální kácení pralesů v Rumunsku, které se objevilo i v médiích, a bylo by dobré se tomu věnovat i v následující době.

NM Vladimír Dolejský navrhuje tento bod také do dalšího jednání. Jednání bylo věcné, konstruktivní, vzájemně jsme se obohatili a předali si důležité informace. MŽP chce i nadále projednávat veškeré významné dokumenty společně s odborníky i resorty. Poděkoval za aktivní účast i důležité příspěvky. Vyjádřil, že Jiří Bendl a Vladimír Dolejský rozešlou text k ochraně biodiverzity a vypalování pralesů a pozval členy na další jednání Výboru.

Prezentace z výboru jsou umístěny na webu Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu Rady vlády pro udržitelný rozvoj <https://www.cr2030.cz/rvur/vybor-pro-krajinu-vodu-a-biodiverzitu/>

Zapsal:

RNDr. Jiří Bendl, CSc.

Člen a tajemník Výboru pro Krajinu, vodu a biodiverzitu RVUR.